

УДК 39

УПЛЫЎ КУЛЬТУРЫ СУМЕЖНЫХ КРАІН НА ЭТНІЧНЫ СТАН БРАСЛАЎШЧЫНЫ**В.П. БУКІС****Цэнтралізаваная клубная сістэма Браслаўскага раёна**

Разглядаюцца звычаі і традыцыі, характэрныя для Браслаўскага раёна і памежных раёнаў суседніх краін. Прыводзіцца статыстыка па этнічным складзе насельніцтва і аналіз змен з улікам працэсаў асіміляцыі.

Тэрыторыя Браслаўскага раёна з'яўляецца памежнай і менавіта таму ў розныя часы падпадала пад разнастайныя падзелы. Першым дзяржаўным утварэннем, у склад якога з XI ст. увайшла Браслаўшчына, было Полацкае княства. На пачатку XIV ст. рэгіён адыйшоў да Вялікага княства Літоўскага, большая яго частка адносілася да Віленшчыны, усходняя, з паселішчамі Друя Іказнь – да Полацкай зямлі. Адміністрацыйным цэнтрам рэгіёна, які ў дакументах канца XV – першай пал. XVI ст. называўся воласцю, радзей паветам, стаў Браслаў. Згодна адміністрацыйна-тэрэтарыяльнай рэформы 1564–1566 гг., азначаны дакладныя межы Браслаўскага павету ў складзе Віленскага ваяводства. Яго тэрыторыя была значна большай і ўключала прылеглыя землі сучасных Міёрскага і Шаркаўшчынскага раёнаў Беларусі, а таксама Ігналінскага і Зарасайскага раёнаў Літвы.

Пасля другога падзелу Рэчы Паспалітай 1792 года ўсходняя частка павету адыйшла да Расейскай імперыі і далучылася да Дзісенскага ўезду Мінскай, з 1854г. Віленскай губерніі. Заходняя частка з некаторымі сумежнымі землямі рашэннем Гродзенскага сейма 1793 года пераўтворанае ў Браслаўскае ваяводства.

Пасля трэцяга падзелу Рэчы Паспалітай 1795г. ваяводства было ліквідавана, а Браслаўскі павет, цэнтрам якога апынуліся Відзы, напачатку быў аднесены да Літоўскай, з 1801 г. да Віленскай губерніі. У 1836 г. павятовы цэнтар быў перанесены з Відз у Езеросы, пазней пераназваны Новааляксандраўскам (сучасны Зарасай Літоўскай рэспублікі). Уезд таксама пачаў называцца Новааляксандраўскім і ў 1843 г. ён быў далучаны ў склад Ковенскай губерніі.

У снежні 1918 г. утвораны Браслаўскі раён, пазней раён у складзе Літоўскай савецкай рэспублікі. З канца 1919 г. – у складзе Літоўска-Беларускай рэспублікі. У жніўні 1919 – чэрвені 1920 гг. І з восені 1920 г. рэгіён быў заняты белапольскімі войскамі. Тэрыторыя раёна адносілася да Сярэдняй Літвы, паўафіцыйнага ўтварэння, якая знаходзілася пад кантролем польскай ваеннай улады. З 20.02.1922 г. Сярэдняя Літва ўвайшла ў склад Польскай дзяржавы.

Да 1939 г. існаваў Браслаўскі павет Віленскага ваяводства. Пасля аб'яднання Заходняй Беларусі з БССР у студзені 1940 года павет быў ліквідаваны і ўтвораны Браслаўскі і Відзаўскі раёны Віленскай вобласці. Частка тэрыторыі ўвайшла ў склад Міёрскага і Шаркаўшчынскага раёнаў, а таксама Літвы.

Браслаўскі і Відзаўскі раёны ў 1944–1954 гг. адносіліся да Полацкай, у 1954–1960 гг. да Маладзечанскай вобласці.

У 1960 годзе іх тэрыторыі былі аб’яднаныя ў адзін Браслаўскі раён у складзе Віцебскай вобласці. Усталяваліся сучасныя межы тэрытарыяльнай адзінкі.

Згодна з данымі перапісу 1970 г. на тэрыторыі Браслаўскага раёна пражывала 49 404 чалавекі з іх:

Беларусы – 29 882 (60,49%); Палякі – 10 764 (21,79%); Русскія – 8 152 (16,50%); Літоўцы – 202 (0,41%); Украінцы – 197 (0,40%); Татары – 136 (0,27%); Габрэі – 71 (0,14%);

Па статыстычных дадзеных перапісу за 2009г. у раёне пражывае 29 175 чалавек з якіх: Беларусы – 18 843 (64,58%); Палякі – 5 444 (18,65%); Русскія – 4 160 (14,25%); Украінцы – 246 (0,84%); Цыганы – 95 (0,32%); Літоўцы – 85 (0,29%); Латышы – 82 (0,28%); Татары – 61 (0,20%); Армяны – 18 (0,06%); Малдаваны – 12 (0,04%); Азербайджанцы – 5 (0,01%); Габрэі – 3 (0,01%); Іншыя – 121 (0,41%);

Згодна дадзеных, якія размешчаны на афіцыйным інтэрнэт рэсурсе мясцовай улады ад 01.01.2018 г. на тэрыторыі Браслаўскага раёна пражывае 25 508 чалавек з іх:

Беларусы – 16 478 (64,6%); Палякі – 4770 (18,7%); Русскія – 3 622 (14,2%); Украінцы – 319 (0,8%); Літоўцы – 77(0,3%); Іншыя – 242 (2,4%)

Для большасці мясцовага насельніцтва асноўнамі фактарамі сваёй самасвядомасці ў этнічным напрамку з’яўляюцца: гаворка і веравызнанне. Дзеля прыкладу разгледзім такую этнічную складаючую мясцовага насельніцтва, як палякі. Да гэтай этнічнай групы ў асноўным адносяць сябе тыя, хто датычыцца да каталіцкага веравызнання, аднак вялікая колькасць з далучыўшых сябе нават дрэнна разумеюць польскую мову і грунтуючыся на тым, што з’яўляюцца каталікамі стараюцца далучыць сябе да палякаў. У свой час расіянамі сябе лічаць у асноўным стараабрадцы-беспапоўцы.

Вялікі ўплыў на самасвядомасць нацыянальнай прыналежнасці аказвае палітычнае і эканамічнае становішча, як Браслаўскага раёна, так і ўвогуле рэспублікі Беларусь у суадносінах да суседніх краін.

Таму, калі казаць пра этнічны стан Браслаўшчыны трэба адзначыць уплывовае ўздзеянне ўсіх этнічных культур. Яскравым прыкладам выступае культурнае наследдзе габрэяў. З цягам часу габрэйскае насельніцтва на тэрыторыі раёна ўвогуле знікла, але асобныя элементы габрэйскай культуры знайшлі сваё ўвасабленне ў сучасным жыцці мясцовага насельніцтва. Так амаль у кожнай гаспадыні магчыма паспрабаваць такую цікавую і смачную страву габрэйскай кухні, як “фаршыраваны шчупак”.

У прыгатаванні рыбных страў прадстаўнікамі літоўскай этнічнай групы захоўваецца традыцыйнае спалучэнне рыбы з прадуктамі на аснове малака таксама прынята гатаваць рыбу ў смятане з дабаўленнем зялёнага лукавага пер’я і кропу. Вельмі распаўсюджана і такая літоўская стравы, як “цыпіліны” і “шчаўе”.

Вельмі добра засвоіліся мясцовымі жыхарамі і тэхналогіі прыгатавання ўкраінскага баршчу, засолкі сала, тыквеннай кашы “гарбузянка”.

Для прадстаўнікоў польскай этнічнай абшчыннасці характэрна выкарыстанне крыві жывёл і субпрадуктаў. Напрыклад, у в. Іказнь гатуюць “юшнік”. У кіпячую ваду дадаюць, памешваючы, паўлітра свіной крыві і дастаткова доўга вараць. За некалькі хвілін да гатоўнасці дадаюць некалькі лыжак кісллага малака або сывараткі і дробна крышаць чорны

хлеб без скарынкі. Вельмі распаўсюджаны “сальтисон” і “рулі”. У польскіх сем’ях прынята каб падчас ежы кожны меў сваё месца. У сем’ях палякаў католікаў прынята маліца перад ежай. Існуе традыцыя, што наразець хлеб павінен хазяін хаты. Жанчына жа падносіць стравы да столу і таму яе месца за сталом было насупраць мужа, які заўсёды сядзіць у галаве стала.

З латышскай традыцыі да нас прыйшло піваварэнне і гатаванне жоўтага сыру з тмінам.

Адным з самых яркіх святаў для Латышоў лічацца “Ліга”, якое супадае са святкаваннем беларусамі каталіцкага “Яна” і выпадае на самую кароткую ноч з 23 на 24 чэрвеня. Яго сустракаюць з народнымі песнямі і танцамі. Таксама ў гэтае свята плятуць вянкi з дубовых ветак або палявых кветак і адзяваюць іх на галаву. Скачуць праз вогнішча, каб быць здаровымі, купаюцца ў начы і варожаць на пушчаных у ваду вянках.

Нажаль, адышла ў нябыт такая цікавая этнічная асаблівасць, як музычныя капэлі якія адначасова існавалі на памежных тэрыторыях Беларусі, Латвіі і Літвы. Музычныя капэлі звычайна складаліся з аднавяскоўцаў ці жыхароў суседніх вёсак. Падбор музычных інструментаў часцей залежыў ад мясцовых традыцый і наяўнасці тых ці іншых музыкаў. Найбольш часта ў нас сустракаліся такія спалучэнні інструментаў:

- Цымбалы – скрыпка – гармонік;
- Кларнэт – цымбалы – гармонік;
- Кларнэт – цымбалы – бубен – гармонік;
- Скрыпка – гармонік;
- Цымбалы – скрыпка;

Цікавая гісторыя была запісана ў в. Дрысвяты па выніках фальклорнай экспедыцыі 2016 г. ад Гедзюна Яна Карлавіча. Нарадзіўся музыка ў 1964 годзе на маленькім хутарку Галавачы, які налічваў толькі тры двары. Бацькі працавалі ў саўгасе. Тата Карл Паўлавіч – пастухом, маці даіла кароў. Жыццё на хутары было сціплым. У той час там нават не было электрычнасці, а ў бацькоў музыкі быў толькі радыёпрымач “Радзіма”. Хоцацца адзначыць факт, што тата музыкі меў добры слых і яго часта запрашалі спяваць на святы.

Вельмі значным для музыкі стала вяселле суседкі, пані Марысі Скур’ят. Менавіта на гэтым свяце здарылася знаёмства маленькага Яна са сваім настаўнікам. Гэта быў пан Мечыслаў Мачуліс, з вёскі Магунай (Магуны), што ў Літве. На ўсё жыццё хлопчыка ўразіла магчымасць майстры іграць адначасова на трох музычных інструментах. Яго асноўным інструментам быў велізарны акардэон з акруглай правай стараной, прыгожа аздоблены каштоўнымі камянямі, пад правай нагой – вялікі бубен з педалькай. Яшчэ меў нейкую круглую плёначку, як з дыяфільмаў, якую ўкладаў паміж верхнімі зубамі і губой пры яе дапамозе ў музыкі атрымоўваліся гукі маленькай скрыпачкі.

Тры простых інструменты ігралі настолькі прыгожа, што атрымоўвалася ўяўленне наяўнасці аркестру.

Напрыканцы вяселля музыка прапанаваў бацькам хлопчыка навучыць яго музыцы. Бацькі адпусцілі Яна ў Магуны, дзе ён жыў у хаце музыкі, гуляў з яго дзецьмі і вучыўся ў майстра.

Яскрава можа перадаць моц жадання навучыцца і адказнасць рахунку бацькоў той факт, што дабірацца ў Магуны прыйшлося на кані. Восем кіламетраў да Гірэйш, потым шэсць да мяжы і ўжо па добрай літоўскай дарозе каля дзесяці.

Этнакультурныя традыцыі Беларускага Падзвіння і сумежных тэрыторый

Пан Мечыслаў вучыў з самага пачатку:

Мажорныя гамы з кожнага гуку, мінорныя – таксама, акорды, пальцоўка, ну і спачатку простыя мелодыі, потым больш складаныя найгрышы.

За дзве, тры паездкі ў Магуны да пана Мечыслава удалося засвоіць наступныя найгрышы:

1. В лучах лазурнага дня.
  2. Літоўская полька.
  3. Латышскі танец.
  4. Полька – Міхалінка. (Гэту польку навучыў іграць пан Пётры, бацька пана Мечыслава, які таксама быў музыкантам і іграў на петраградскай гармоні).
  5. Факстрот.
  6. Вальс “Пулноц”.
  7. Аргенцінскае танго.
  8. Развітанне славянкі.
- У той час, амаль пры кожнай вёсцы існавалі самабытныя музыкі.

Фота 1. – “Капэля Іванова” А. Іваноў – скрыпка,
І. Балтруковіч – акардэон, Н. Іванова – бубен

Краловзія
 Мооселон
 Фрайстрот Немецкай
 Гольскі Марш котарнікаў
 Шитовелкай Марш
 Марш талекай пародыне
 Пруцанкай Словянка
 Паланке Огінскай } егіпецкай

Вальсы

1 Дунайскіе вольны
 2 На Сорках Манжурыі
 3 Розбітая жыццёвая сапаленка
 4 Палодні вольны познала тэнь
 5 Дэйбрацеў пэй і сямлеті

Полкі

1 Пубоюва
 2 Кавалеваго
 3 Пашукевіча
 4 Калозна
 5 Пашукевіча
 6 Белоруская
 7 Пашукевіча
 8 Карелюфінская
 9 Старадаўная
 10 Пашукевіча Свабодная заставная

1 Пашукевіча даўняга сагінення
 2 Пашукевіча та, востатня неведна
 3 - " - Трай сяміце гном
 4 - " - Паментамі Каліпрам ты наше еподна
 5 - " - Олуй ты редэно
 6 Колькі танец Колькі Колькі
 7 Занатэ танго

Вальсманей
 Случайны вольны
 Случайны вольны

Фота 2. – Спіс песен якім карыстаўся музыка Балтруковіч І. К.

Калі ж увогуле перайсці да рэгіянальных этнічных асаблівасцей, то трэба заўважыць, што нават на тэрыторыі раёна існуюць этнічныя адрозненні. На прыклад этнічную прыналежнасць да літоўцаў часцей можна сустрэць на такіх пагранічных тэрыторыях як Відзы, Дрысвяты, Казяны. Гэта адлюстравана ў мясцовым дыялекце які складаецца з сумесі беларускай, польскай, рускай і літоўскай моў знаходзячых увасабленне ў выкарыстанні слоў разлічнага паходжання ў размове і вымаўленні з акцэнтам.

[Раскажу яшчэ адну пра даўнешую Мікалаеўскую вайну. У Мікалаеўскай вайне ста-
ялі ў нас данскія казакі, каля Пашавіч. У нас ёсць возера, каторая раздзяляець Літву і Бела-
русь. На адным беразе возера былі данскія казакі, а на другім беразе возера былі немцы.
Вот казакі пры перадышке, пры адпачынку ўзяліся спяваць песні. Вот і спяваюць яны песні,
і так жа звонка запелі, што аж пачулі немцы. Ціхенька, ніхто нікога не чапаіць, не страляіць.
Добра. Адспявалі казакі, селі, і глядзяць на возера. Па возеру плывець човен, - лодка. Усе
взорам глядзяць туды, што там будзіць. Яны настаражыліся. Плывець. Прыплыў човен да
берага. Разглядзелі. У чоўне стаіць яшчэк рому. Гэта азначаіць тое, што як спявалі данскія
казакі свае песні, то гэты песні слухалі немцы. І за гэта ім прыслалі заплату. Выпілі казакі
ром і заспявалі яшчэ весялей, каб немцы пачулі што, стоюць казакі!] запісана са слоў Ка-
ладынскай Ніны Рыгораўны 1941 года нараджэння в. Дрысвяты.

[І яшчэ раскажу вам паданне. Вось тут у нас недалёка ёсць панскі двор . Можна 500
метраў ад нас. Жыла пані, яна была з Германіі, сама немка. Дзяцей у яе не было. Яна была
прыехаўшы з Германіі. Дзяржалі многа служонцаў. Служылі тут у яе і покоювкі, і повары
всякіе, і арандатары, каторыя арэнду бралі. Вось там яны і жылі. У яе было многа сабак. І
за сабакамі так ўхажывала, як за дзецямі. Кажды должэн быў адзеты, абуты, помыты і во-
время спаць паложаны. А як сабака падыхаў, то далжны былі галасіць па ім ейныя бабы. І
харанілі. На святой гары ставіла крыжы кождому сабаку. Магілкі даглядалі, а ўжо потым,
як памерлі ейныя двух служонцыя (кучар Іваноў і яго жонка), тады пахараніла іх там. Вось
яны і цяпер там ляжаць. Магілкі не здратаваныя.] запісана са слоў Зуевай Яніны Напалео-
наўны 1931 года нараджэння, в. Дрысвяты.

[А чаму Дрысвяты так называюцца? Нічога не магу сказаць. Але нешта расказвалі.
Калісьці Юзюк Абрамовіч, Стасі мужык расказваў. На востраве жылі тры манахі. І да іх
людзі прыхадзілі за помашчу нейкай. За гэта сталі называць святымі. Так і сталі «Тры свя-
тыя», а потым – Дрысвяты.] запісана са слоў Валчонка Пятра Антонавіча 1922 года нара-
джэння в. Лушнева.

Літоўскае паходжанне мае і значная колькасць тапанамічных аб'ектаў: назвы вёсак
(Адымянішкі, Трыбуцішкі, Свірнэлішкі, Ждэгелі, Кумпіні, Майарышкі, Гаўраны і г.д.)

Латышкае паходжанне маюць: назвы рэк і азёр (Муйса, Даўбле, Дрыса і г.д.), назвы
вёсак (Гайлешы, Шаўляны і г.д.)

Асобна хачу выдзеліць стараабрадцаў-беспапоўцаў культура якіх захавалася больш
яскрава. Гэтаму часцей за ўсё паспрыяла іх адасобленасць. Да нядаўняга часу яны
сяліліся асобнымі “кустамі” большасць з іх жыла на хутарах і вельмі адмоўна ставіліся да
стасункаў з іншымі этнічнымі групамі. Прыкладам можна паслужыць і такі факт, як забарона
на шлюб з інаверцамі. Падчас фальклорных экспедыцый 2016 – 2018 гадоў былі зафікса-
ваны факты, калі бацькі дазнаўшыся пра адносіны дачкі або сына з прадстаўніком іншай
веры адмаўляліся ад яго і нават не пускалі на парог.

[Вот эта вера очень страшная. Понимаете? Она такая вот. И я когда читала эту книгу
«Хмель», там же вообще дикий ужас. Там же, ни дай Бог, сыновья... Это ж с ума сойти. Вот
Васина сестра уехала, как раньше называли, на вербóвку. Где-то на лесозаготовки в Ар-
хангельскую область, и там познакомилась с парнем. Родион, русский мужчинка такой.
Они не пустили в дом. Она родила ребёночка, приехала домой, они её не пустили в дом.

Она, говорит, развернулась и уехала опять. Матери были жестокие.] запісана са слоў Памялавай Зінаіды Іванаўны 1949 года нараджэння в. Пагошча.

Вельмі цікава выглядае песенная і танцавальная традыцыя стараабрадцаў. Спачатку раскажу пра такі цікавы танец-карагод, як “пахадушкі”. Пахадушкі спяваліся “пад язык” і патрэбны былі для таго, каб даць адпачнуць музыкам на днёўках, вячорках, супарадках і г. д.. Ужывалі іх у асноўным стараверцы. Моладзь спявала і танцавала адначасова.

Кожная пара таньчыла адзін насупраць аднаго, потым пары мяняюцца месцамі. У цэнтры танцуючыя сустракаюцца ледзь разгорнутымі плячыма. і выконваюць рух “дробушка” пары сыходзяцца адзін да аднаго ў цэнтр, бяруць адзін аднаго пад руку і выконваюць “Дробушку” у пары ў цэнтры круга. Затым разыходзяцца дробушкай на свае месцы. На працягу ўсёй песні пары выконваюць адну і тую ж камбінацыю.

Пошел козел в огород / Пошел козел в огород, пошел козел в огород. / Ой, люли-люли в огород (2 раза) / Сорвал козел лук чеснок, сорвал козел лук, чеснок. / Ой, люли-люли лук, чеснок / Еще белый кочечек, еще белый кочечек. / Ой, люли-люли кочечек / Поймала козла за рожок, поймала козла за рожок. / Ой, люли-люли за рожок / Свяла козла на торжок, свяла козла на торжок. / Ой, люли-люли на торжок / Продала за рубялек, продала за рубялек. / Ой, люли-люли за рубялек / Купила себе бялила, купила себе бялила. / Ой, люли-люли бялила / (Запісана ад Івановай М.М., в. Самуйлы).

Апісанне танца: Пары бяруцца за рукі наперакрост і выстройваюцца друг за другам. На запеве ўсе рушаць на перад. На прыпеве – пары падымаюць рукі дагары (выстройваюцца ў “ручаёк”) і апошнія пары праходзяць на перад. Пры гэтым усе астатнія рушаць назад. На наступных запевах і прыпевах танец ідзе па вышэй апісаным малюнку.

Не будите молодую / Не будите молодую ранешенько по утра. / Вы тогда меня будите когда солнышко взойдет / Когда солнышко взойдет, роса на землю спадет. / Роса на землю спадет, пастух выйдет на лужок. / Пастух выйдет на лужок, заиграет в свой рожок. / Хорошо пастух играет, выговаривает. / Хорошо пастух играет, выговаривает: / “Выгоняйте вы скотину на широкую долину” (2 раза) / Они гнали согнались, в одно место собрались (2 раза) / Одна девка лучше всех, в косе лента шире всех (2 раза) / А другая голубая, края лусного худая (2 раза) / А третья со кистям, бягит Ваня со вьястям (2 раза) / Со вьястям, со вьястям, со вяликим радостям. (Запісана ад Івановай М. М., в. Самуйлы)

Апісанне танца: Танцуюць дзяўчыны. Усе становяцца у кола і спяваюць “пахадушку” прытопваючы на месцы. Дзве насупраць стаячыя дзяўчыны на першым строчцы праходзяць праз круг спінамі друг да друга і займаюць месца друг дружкі ў крузе. На другім радку “пахадушкі” тыя ж дзяўчыны зноў выходзяць у круг, беруцца пад рукі і круцяцца ў крузе да заканчэння выканання радка. На наступную пару радкоў выходзіць новая пара дзяўчын і малюнак танца зноў паўтараецца.

На сённяшні дзень танцы выкарыстоўваюцца ў асноўным толькі на сцэне, але актыўна вядзецца справа па захаванні культурнага наследдзя стараабрадцаў-беспапоўцаў.

Зразумела ўсё вышэй адзначанае мела ўплывовае ўздзеянне на этнічны і канфесійны стан насельніцтва, што ў сваю чаргу прыводзіла да асіміляцыйных працэсаў і змены этнічнай ідэнтыфікацыі жыхароў рэгіёна. Больш яскрава гэта выглядае на

прыкладзе параўнання статыстычных дадзеных перапісу насельніцтва ў 1970, 2009 гадах і сучасных дадзеных прадстаўленых мясцовымі уладамі.

Прааналізаваўшы статыстычныя дадзеныя мы яскрава бачым, што самасвядомаць этнічнай прыналежнасці мясцовага насельніцтва часцей за ўсё змяняецца зыходзячы з такіх фактараў, як рэлігійная прыналежнасць і асіміляцыйныя працэсы. Шматнацыянальнасць Браслаўскага раёна адгукаецца і ў шматлікіх міжнародных праектах асноўная колькасць з якіх накіравана на захаванне культурных асаблівасцей этнічных груп. Такім чынам адлюстроўваецца асіміляцыйны працэс на тэрыторыі Браслаўскага раёна: этнічныя групы перамешваюцца і аб'ядноўваючыся пераўтвараюцца ў нешта іншае размываючы этнічныя межы.

ЛІТАРАТУРА

1. Этнокультурные процессы Белорусского Подвинья (Витебщины) в прошлом и настоящем / А.Вл. Гурко [и др.] ; науч. ред. А.Викт. Гурко ; Нац. акад. Наук Беларуси, Центр исслед. белорус. культуры, языка и лит., Ин-т этнографии и фольклора имени Кондрата Крапивы. – Минск : Беларуская навука, 2017. – 628 с. : ил.
2. Беларусь праз призму рэгіянальнай гісторыі: Браслаўскія чытанні: (да 950-годдзя горада Браслава) : зб. навук. арт. / Нац. акад. навук Беларусі, Ін-т гісторыі; навук. рэд. В.М. Ляўко ; рэдкал.: В. В. Даніловіч [і інш.]. – Мінск : Беларуская навука, 2016. – 271, [1] с. : іл.
3. Микроистория и история повседневности: новый взгляд на историческое и культурное наследие : материалы Междунар. науч. конф., Браслав, 6 окт. 2017 г. / Браславское районное объединение музеев ; редкол.: В.А. Ганский (гл. ред.), Т.С.Дмитриева, О.Л. Антоненко [и др.]. – Минск : Белнаучкнига, 2017. – 180 с.
4. Фонды НДУК “Браслаўскае раённае аб’яднанне музеяў”.
5. Матэрыялы фальклорных экспедыцый 2016 – 2018 гадоў.
6. Рэжым доступа: <http://www.belstat.gov.by>.
7. Рэжым доступа: http://braslav.vitebsk-region.gov.by/ru/new_1/.

THE INFLUENCE OF NEIGHBORING COUNTRIES ON THE ETHNIC CULTURE OF THE STATE OF BRASLAV

V. BUKIS

The paper refers to the customs and traditions typical of Braslav region and border areas of neighboring countries. Are statistics on the ethnic composition of the population and its analysis of the change taking into account the assimilation process.